

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1939-1940	N° 41		Zittingsjaar 1939-1940
N° 4-III : BUDGET N° 23 : AMENDEMENT	SEANCE du 8 décembre 1939	VERGADERING van 8 December 1939	BEGROOTING N° 4-III AMENDEMENT N° 23

BUDGET
des Pensions pour l'exercice 1940.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION (1)
PAR M. O. BEHOGNE

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Budget des Pensions pour l'exercice 1940 s'élève à la somme de 2,352,572,350 francs, soit une diminution de 326,430,910 francs, par rapport à l'exercice 1939.

Cette différence ne provient pas, empressons-nous de le dire, d'une diminution réelle de la charge totale des pensions. En effet, elle résulte notamment :

1° De ce que la charge des pensions de veuves et d'orphelins a été imputée, dès maintenant, à la Caisse autonome des Pensions, institution dont la création a été décidée par le Gouvernement. De ce chef, l'allègement budgétaire est de l'ordre de 208 millions;

2° De ce que le Fonds de dotation, dont il sera question plus loin, procure un allègement budgétaire d'un import de 142 millions de la charge annuelle des pensions de guerre et des pensions de vieillesse.

L'examen de ce budget par la Commission spéciale des Finances a donné lieu à des remarques et observations dont le fond a déjà été longuement discuté antérieurement. C'est pourquoi nous ne les retiendrons que dans la mesure nécessaire.

Plusieurs membres ont fait valoir que le Budget des Pensions tel qu'il est présenté ne permet pas de se rendre compte exactement du montant réel des pensions servies au cours d'un exercice déterminé, ni de suivre l'évolution

(1) La Commission, présidée par M. Van Belle, était composée de :

1° Les membres de la Commission des Finances : MM. Allewaert, De Winde, Duchâteau, Eyskens, Heyman, Michaux, Philippart, Vandenberghe (O.), Vanderghote. — Buset, Debunne, Hoen, Lepage, Merlot, Uytroever, Van Santvoort. — Janssen (Ch.-Emm.), Leclercq, Liebaert, Masquelier. — Relecom.

2° Les membres désignés par les Sections : MM. Truffaut, Fiulien, Behogne, Eekelers, du Bus de Warnaffe.

BEGROOTING

van Pensioenen voor het dienstjaar 1940.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (1) UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER O. BEHOGNE

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De Begrooting van Pensioenen voor het dienstjaar 1940 bedraagt 2,352,572,350 frank, hetzij een vermindering van 326,430,910 frank in vergelijking met het dienstjaar 1939.

Dit verschil is niet het gevolg, laten wij het dadelijk zeggen, van een werkelijke vermindering van den gezamenlijken last van de pensioenen. Inderdaad, het vloeit namelijk voort :

1° uit het feit dat de last van de pensioenen van weduwen en weezen van nu af wordt gedragen door de Zelfstandige Kas voor Pensioenen, tot de oprichting waarvan de Regeering heeft besloten. Aldus werd de begrooting verlicht met een bedrag van 208 miljoen;

2° uit het feit dat het Dotatiefonds waarvan verder sprake is, de begrooting verlicht met een bedrag van 142 miljoen, wat den jaarlijkschen last van de oorlogspensioenen en de ouderdomspensioenen betreft.

Het onderzoek van deze begrooting door de bijzondere Commissie voor de Financiën, gaf aanleiding tot aan- en opmerkingen waarvan de grond reeds vroeger uitvoerig werd besproken. Daarom zullen wij er slechts op ingaan voor zoover het noodig is.

Verscheidene leden wezen er op dat de Begrooting van Pensioenen, zooals zij wordt ingediend, niet toelaat zich een juist denkbeeld te vormen van het werkelijk bedrag der pensioenen welke, in den loop van een bepaald dienst-

(1) De Commissie, voorgezeten door den H. Van Belle, bestond uit :

1° De leden van de Commissie voor de Financiën : HH. Allewaert, De Winde, Duchâteau, Eyskens, Heyman, Michaux, Philippart, Vandenberghe (O.), Vanderghote. — Buset, Debunne, Hoen, Lepage, Merlot, Uytroever, Van Santvoort. — Janssen (Ch.-Emm.), Leclercq, Liebaert, Masquelier. — Relecom.

2° De leden door de Afdelingen aangeduid : HH. Truffaut, Fiulien, Behogne, Eekelers, du Bus de Warnaffe.

des charges qu'elles entraînent pour l'Etat. C'est pourquoi ils ont demandé :

1° quelques précisions sur le fonctionnement de certaines institutions telles que : le Fonds de Dotation; la Caisse Nationale des Pensions de Guerre; la Caisse Nationale des majorations de rentes de vieillesse et de veuves et des allocations d'orphelins; la Caisse autonome des Pensions;

2° que chaque année une situation soit dressée de manière à faire apparaître clairement les recettes, les dépenses et les engagements de ces institutions, ainsi qu'un compte du nombre des pensionnés et du montant des pensions servies.

En ce qui concerne le 1°, voici donc quelques indications destinées à répondre au désir exprimé :

I. — Le Fonds des Dotations.

Le Fond de Dotation a été créé par l'arrêté royal n° 432 du 22 juillet 1939 pris en vertu de la loi du 1er mai 1939 attribuant au Roi certains pouvoirs en vue de réaliser l'assainissement et l'équilibre des finances publiques, de créer des conditions plus favorables au développement de l'économie nationale et de pourvoir à d'autres nécessités urgentes.

Le Rapport au Roi, présenté à cette occasion, expose, mieux que nous ne pourrions le faire, l'idée qui est à la base de cette institution nouvelle :

« Le but du Fonds de dotation... est de niveler sur un nombre d'années déterminé une charge qui, sans un Fonds de dotation, croîtrait dans des proportions encore sensibles durant un certain nombre d'années pour décroître plus tard et pour finir par s'éteindre entièrement. »

ou encore :

Le but du Fonds de dotation est « ...d'échelonner sur un certain nombre d'années une charge normale décroissante dont il n'est ni raisonnable, ni indispensable de faire supporter le poids maximum par les exercices budgétaires les plus proches ».

enfin :

« Un Fonds de dotation ne comporte d'ailleurs aucune économie, mais un simple déplacement des charges, qui ne peut se justifier que par la nécessité d'équilibrer, dans les années les plus proches, un budget encore fortement grevé par les circonstances de la guerre. »

Voilà l'idée. Voici comment elle est réalisée :

Le Fonds de dotation est chargé de mettre à la disposition de la Caisse Nationale des Pensions de guerre les sommes nécessaires au paiement :

jaar, worden uitgekeerd, noch de ontwikkeling te volgen van de lasten welke er uit voortvloeien voor den Staat. Daarom vroegen zij :

1° eenige bijzonderheden over de werking van sommige instellingen, zooals : het Dotatiefonds, de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen; de Nationale Kas voor de Ouderdoms- en weduwenrententoeslagen en de weezentoeslagen; de Zelfstandige Pensioenkas;

2° dat elk jaar een staat zou worden opgemaakt, zoodat de ontvangsten, de uitgaven en de verbintenissen dezer instellingen duidelijk aan het licht zouden treden, alsmede een staat van het aantal pensioentrekkenden en het bedrag van de uitgekeerde pensioenen.

In verband met het 1°, ziehier eenige bijzonderheden waarmede aan den wensch wordt tegemoet gekomen.

I. — Het Dotatiefonds.

Het Dotatiefonds werd opgericht bij Koninklijk besluit, n° 432, van 22 Juli 1939, genomen krachtens de wet van 1 Mei 1939, waarbij aan den Koning zekere machten worden verleend met het oog op de gezondmaking en het evenwicht van 's lands financiën, om gunstiger voorwaarden te scheppen voor de ontwikkeling van 's lands bedrijfsleven en om in andere dringende noodwendigheden te voorzien.

Het verslag aan den Koning, waarmede het besluit werd ingeleid, zet, beter dan wij zouden kunnen, uiteen welk denkbeeld ten grondslag ligt aan deze nieuwe instelling.

Aan het Dotatiefonds, ... « ligt het effenmaken ten doel, over een zeker aantal jaren, van een last welke, zonder een Dotatiefonds, gedurende een zeker aantal jaren nog merkbaar zou aangroeien en pas later stilaan zou slinken alvorens eindelijk volkomen te verdwijnen ».

of nog :

Aan het Dotatiefonds ligt ten doel « de verdeeling, over een zeker aantal jaren, van een afnemenden normalen last, waarvan het niet billijk noch onontbeerlijk is het maximaal gewicht op de eerstkomende begrotingsjaren te doen drukken ».

en ten slotte :

« Een Dotatiefonds begrijpt trouwens geen enkele besparing, maar een eenvoudige verschuiving van de lasten, welke slechts kan gebillijkt worden door de noodzakelijkheid van het sluitend maken, in de meest nabije jaren, van een begroting welke nog erg onder de gevolgen van den oorlog is gedrukt. »

Ziedaar de idee. Zien wij nu hoe ze wordt verwezenlijkt :

Het Dotatiefonds heeft tot taak de noodige sommen ter beschikking te stellen van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen, ter betaling van :

1° des rentes d'invalidité, non comprises les majorations pour enfants;

2° des rentes pour chevrons de front;

3° des allocations aux victimes civiles de la guerre.

De même, il est chargé de mettre à la disposition de la Caisse Nationale des majorations de rentes de vieillesse et de veuves et des allocations d'orphelins, les sommes nécessaires au paiement :

1° des majorations de rentes de vieillesse;

2° des majorations de rentes de veuves et des allocations d'orphelins.

Pour faire face à ses obligations, le Fonds des dotations reçoit :

1° Pour les pensions de guerre, une annuité constante à charge de l'Etat, nécessaire pour amortir en 35 ans un capital égal à la valeur actuelle des rentes de guerre. La valeur de ce capital ayant été établie à 11 milliards en chiffre rond, l'annuité constante, calculée au taux de 4.25 p. c., est donc de 610 millions de francs (1).

2° Pour les pensions de vieillesse :

a) une annuité constante à charge de l'Etat, nécessaire pour amortir en 35 ans un capital égal à la valeur actuelle des deux tiers des majorations de rentes de vieillesse et de veuves et des allocations d'orphelins. La valeur de ce capital ayant été établie à 7 milliards, l'annuité constante, calculée au taux de 4.25 p. c., est donc de 388 millions, art. 13-2 (2);

b) une dotation annuelle à charge de l'Etat, d'un montant égal au tiers des majorations de rentes de vieillesse, des majorations de rentes de veuves et des allocations d'orphelins à liquider au cours de l'année, art. 13-1 (3).

Mais aussi longtemps que les dites ressources du Fonds de dotation ne couvrent pas les dépenses auxquelles il doit faire face, la Caisse d'Epargne et de Retraite pourvoit à cette insuffisance par des prêts consentis à titre de placement.

Par contre, dans la mesure où les droits aux pensions de guerre diminueront et disparaîtront, ainsi que dans la mesure où les rentes de vieillesse s'élèveront — faisant automatiquement baisser le montant des majorations gratuites — les ressources constantes du Fonds des dotations équilibreront puis dépasseront ses besoins et alors s'opérera le remboursement des prêts consentis par la Caisse Générale d'Epargne et de Retraite.

(1) Art. 27 du Budget.

(2) Ce poste est, comparativement à 1939, en augmentation de 84,400,000 francs (pp. 14 et 15 du Budget). La différence provient de ce que, en 1939, l'annuité constante était calculée sur une période d'amortissement d'une durée de nonante-neuf ans, tandis que l'arrêté royal organisant le Fonds des Dotations a ramené cette durée à trente-cinq ans.

(3) Le montant des dépenses à résulter pour 1939 du paiement des majorations de rentes de vieillesse et de veuves ainsi que des allocations d'orphelins a été estimé à 636,960,000 francs et la dotation fixée à un tiers de cette somme, soit : 212,320,000 francs. Pour 1940, ce montant n'est plus estimé qu'à 633,000,000 de francs ; la dotation doit donc être 633,000,000 : 3 = 211,000,000 de francs. C'est ce qui explique la différence en moins de 1,320,000 francs (pp. 14 et 15 du Budget).

1. de invaliditeitsrenten, de tegemoetkomingen voor kinderen niet inbegrepen;

2. de frontstreeprenten;

3. de uitkeeringen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers.

Bovendien, moet het de noodige sommen ter beschikking stellen van de Nationale Kas voor toeslagen aan de ouderdoms- en weduwenrenten, en tegemoetkomingen voor weezen, ter betaling van :

1. de ouderdomsrententoeslagen;

2. de weduwenrententoeslagen en de tegemoetkomingen voor weezen.

Om aan deze verplichtingen het hoofd te bieden, ontvangt het Dotatiefonds :

1° voor de oorlogspensioenen, een vaste jaarsom ten laste van den Staat om, in 35 jaar, een kapitaal te delgen, dat gelijk is aan de huidige waarde van de oorlogsrenten. Daar de waarde van dit kapitaal in ronde cijfers werd vastgesteld op 11 milliard, bedraagt de vaste jaarsom, berekend tegen 4.25 t. h., dus 610 miljoen frank (1).

2° voor de ouderdomspensioenen :

a) een vaste jaarsom ten laste van den Staat om, in 35 jaar, een kapitaal te delgen, dat gelijk is aan de huidige waarde van de twee derde van de ouderdoms- en weduwenrenten, en van de tegemoetkomingen aan de weezen. Daar haar kapitaalwaarde op 7 milliard werd vastgesteld, bedraagt de vaste jaarsom, berekend tegen 4.25 ten honderd, dus 388 miljoen, art. 13, 2 (2).

b) een jaarlijksche dotatie ten laste van den Staat ten bedrage van het derde van de ouderdoms- en weduwenrententoeslagen, en van de tegemoetkomingen aan de weezen, welke in den loop van het jaar moeten worden uitgekeerd, art. 13, 1 (3).

Zoolang echter deze inkomsten van het Dotatiefonds de uitgaven niet dekken, waaraan het hoofd moet geboden worden, springt de Spaar- en Lijfrentekas bij door middel van leeningen welke, bij wijze van beleggingen, worden bewilligd.

Daarentegen, in de mate waarin de rechten op oorlogspensioenen zullen afnemen en verdwijnen, alsmede in de mate waarin de ouderdomsrenten zullen stijgen — wat het bedrag van de kosteloze toeslagen automatisch zal doen dalen — zullen de vaste inkomsten van het Fonds zijn behoeften benaderen en vervolgens te boven gaan; alsdan zal de terugbetaling ingaan van de leeningen welke door de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas werden bewilligd.

(1) Art. 27 der Begrooting.

(2) Deze post is, in vergelijking met 1939, toegenomen met 84,400,000 frank (blz. 14 en 15 der Begrooting). Het verschil vloeit hieruit voort dat, in 1939, de vaste jaarsom berekend werd op een delgingsperiode van een duur van negen-en-negentig jaar, terwijl deze duur door het Koninklijk besluit, houdende oprichting van het Dotatiefonds, werd teruggebracht op vijf-en-dertig jaar.

(3) Het bedrag van de uitgaven welke in 1939 zullen voortvloeien uit de betaling van de ouderdomsrenten- en weduwenrententoeslagen alsmede van de tegemoetkomingen aan de weezen, werd geraamd op 636,960,000 frank en de dotatie vastgesteld op een derde van deze som, d. i.: 212,320,000 frank. Voor 1940, wordt dit bedrag nog slechts op 633,000,000 frank geraamd; de dotatie moet dus 633,000,000 : 3 = 211,000,000 frank bedragen. Dit legt de vermindering uit van 1,320,000 frank (blz. 14 en 15 der Begrooting).

Ainsi qu'on l'aura remarqué, les charges du Fonds des dotations sont strictement limitées. Elles ne peuvent excéder celles qui incombent à l'Etat en application des lois existant au 1er janvier 1939. Il en résulte que les dépenses supplémentaires pouvant provenir soit d'une élévation de l'index, soit d'une modification de la législation, soit de tout autre motif ne pourraient être mises à charge du Fonds de dotations. Ces dépenses supplémentaires devraient être éventuellement couvertes par des crédits inscrits au budget général.

Il en est de même pour certaines dépenses effectuées par la Caisse Nationale des pensions de guerre et dont on a fait abstraction pour établir la valeur en capital des charges dont le Fonds de dotation effectue l'amortissement.

Il s'agit de dépenses n'ayant pas de caractère exceptionnel, ou de charges qui s'éteignent rapidement, ou encore de charges qu'il est malaisé d'évaluer en capital. C'est le cas des pensions militaires d'ancienneté — qui constituent une charge normale (1); des majorations pour enfants accordées aux titulaires des pensions militaires d'invalidité (2); des rentes dans les ordres nationaux, prévues même en temps de paix (3); des pensions de veuves — qu'il est difficile d'évaluer en capital — et des orphelins — dont la charge s'éteint rapidement (4); des allocations aux ascendants de militaires — charge appelée, elle aussi, à s'éteindre rapidement (5); et de la dotation aux enfants des combattants (6).

Ces diverses dépenses, pour lesquelles le Fonds de dotation fait les avances à la Caisse des pensions de guerre, doivent être couvertes par un crédit inscrit au budget de l'Etat. C'est à cette nécessité que répond l'article 26 du budget des pensions.

En résumé, nous croyons pouvoir dire que le Fonds des dotations atteint bien le but pour lequel il a été institué. En effet, si ce Fonds n'existait pas le Budget des Pensions aurait comporté :

a) Pour les pensions de guerre fr.	802,700,000
au lieu de fr.	610,000,000
<hr/>	
Soit en plus ... fr.	192,700,000
b) Pour les pensions de vieillesse fr.	633,000,000
au lieu de (388,000,000 + 211,000,000) fr.	599,000,000
<hr/>	
Soit en plus ... fr.	34,000,000

La charge totale différée est donc de 226,700,000 francs.

L'idée qui est à la base du Fonds de dotation n'a pas rencontré une approbation unanime de la part des mem-

(1) 275,500,000 fr.	} Total : 454,900,000 fr. (art. 26 du Budget)
(2) 29,100,000 fr.	
(3) 10,300,000 fr.	
(4) 107,600,000 fr.	
(5) 32,300,000 fr.	
(6) 100,000 fr.	

Zoals men zal hebben bemerkt, zijn de lasten van het Fonds streng beperkt. Zij mogen niet hooger zijn dan deze welke de Staat had te dragen ter voldoening aan de wetten welke op 1 Januari 1939 bestonden. Hieruit vloeit voort dat de bijkomende uitgaven welke mochten voortvloeien, hetzij uit een stijging van het indexcijfer, hetzij uit een wijziging van de wet, hetzij uit elk andere reden, niet ten laste van het Dotatiefonds mogen vallen. Deze bijkomende uitgaven zouden eventueel moeten worden gedekt door kredieten uitgetrokken op de algemeene begrooting.

Dit is ook het geval met zekere uitgaven welke werden gedaan door de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen en waarmede geen rekening werd gehouden om de kapitaalwaarde op te maken van de lasten die het Dotatiefonds delgt.

Het gaat hier over uitgaven welke niet van uitzonderlijken aard zijn, of over lasten welke vlug afnemen of ook nog over lasten welke men moeilijk in kapitaal kan ramen. Dit is het geval met de militaire anciënniteitspensioenen — welke een normale last zijn (1); met de toeslagen voor kinderen verleend aan de houders van militaire invaliditeitspensioenen (2); met de renten voor de nationale eeretekens, welke zelfs in vredetijd zijn voorzien (3); met de weduwenpensioenen — welke moeilijk in kapitaal kunnen worden geschat — en met de weezen — waarvan de last vlug afneemt (4); met de tegemoetkomingen aan de bloedverwanten in de opgaande linie van militairen — een last, welke op zijn beurt, vlug moet afnemen (5); en met de dotatie aan de kinderen van oudstrijders (6).

Deze onderscheidene uitgaven waarvoor het Dotatiefonds de voorschotten doet aan de Kas voor Oorlogspensioenen, moeten worden gedekt door een krediet uitgetrokken op de Staatsbegrooting. Aan deze noodzakelijkheid beantwoordt artikel 26 van de Begrooting van Pensioenen.

Kortom, wij meenen te mogen zeggen dat het Dotatiefonds beantwoordt aan het doel waarvoor het werd opgericht. Inderdaad, indien dit Fonds niet bestond, zou de Begrooting van Pensioenen omvatten :

a) Voor de oorlogspensioenen... .. fr.	802,700,000
in plaats van fr.	610,000,000
<hr/>	
Hetzij in meer ... fr.	192,700,000
b) Voor de ouderdomspensioenen... .. fr.	633,000,000
in plaats van (388,000,000 + 211,000,000) fr.	599,000,000
<hr/>	
Hetzij in meer ... fr.	34,000,000

De totale uitgestelde last bedraagt dus 226,700,000 fr.

Het denkbeeld dat ten grondslag ligt van het Dotatiefonds vond geen eenparige instemming bij de leden van

(1) 275,500,000 fr.	} Totaal : 454,900,000 frank artikel 26 der Begrooting).
(2) 29,100,000 fr.	
(3) 10,300,000 fr.	
(4) 107,600,000 fr.	
(5) 32,300,000 fr.	
(6) 100,000 fr.	

bres de la Commission. Pour l'un d'eux, le principe même du Fonds de dotation doit être combattu. Il est injuste et dangereux, selon lui, de reporter sur les générations à venir les charges actuelles : injuste par ce que ces générations auront, comme nous, leurs épreuves; dangereux, parce que qu'arriverait-il si, demain, d'autres pensions militaires devraient être constituées? Enfin, le même membre estime que du vieillissement de la population résultera, dans le jeu du Fonds de dotation, un déséquilibre qui dérangerait les faciles prévisions d'aujourd'hui.

II. — La Caisse Nationale des Majorations de Rentes de vieillesse, de veuve et des allocations d'orphelins.

Cette Caisse Nationale instituée par l'arrêté royal n° 432 du 22 juillet 1939 pris en vertu de la loi du 1er mai 1939, a été substituée au « Fonds de dotation » créé par l'art. 61 de la loi du 15 décembre 1937 relative à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

Aux termes de la loi qui l'instituait, ce Fonds de dotation avait pour objet l'amortissement — en nonante-neuf ans — d'un capital égal à la valeur actuelle des deux tiers des charges probables résultant des majorations gratuites des rentes de vieillesse, de veuve et des allocations d'orphelins. Comme il eût fait — pour ce qui concerne la mission de financement — double emploi avec le « Fonds de dotation » pour les pensions de guerre et les majorations gratuites de vieillesse, de veuve et les allocations d'orphelins, ses engagements ont été transférés à l'organisme mixte nouveau. Quant à la liquidation des dépenses assumées par l'organisme disparu elle est maintenant confiée à la Caisse Nationale autonome relevant du Département du Travail et de la Prévoyance Sociale.

Le statut de cette institution est réglé par les dispositions de l'article 8 de l'arrêté royal du 22 juillet 1939 ci-dessous :

« Il est créé auprès du Ministère du Travail et de la Prévoyance sociale une Caisse nationale des majorations de rentes de vieillesse, de veuve et des allocations d'orphelins.

» Elle jouit de la personnification civile. Elle est autonome, mais elle est soumise au contrôle de la Cour des comptes. L'organisation et le fonctionnement en sont réglés par arrêté royal.

» La Caisse nationale assume :

» 1. Pour le compte du Fonds de dotation pour les pensions de guerre, les majorations de rentes de vieillesse et de veuve et les allocations d'orphelins :

» le paiement des majorations de rente de vieillesse et de veuve et des allocations d'orphelins;

» 2. Pour le compte du fonds des veuves et des orphelins : (1)

(1) Il s'agit du Fonds des Veuves et Orphelins, institué par la loi du 12 décembre 1937, relative à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré (art. 60).

de Commissie. Volgens een hünner, moet het beginsel zelf van het Dotatiefonds worden bekämpft. Het is, volgens hem, onrechtvaardig en gevaarlijk de huidige lasten op de schouders van de komende geslachten te leggen; onrechtvaardig omdat deze geslachten, evenals wij, beproevingen zullen kennen; gevaarlijk, omdat men zich moet afvragen wat gebeuren zou indien, morgen, andere militaire pensioenen zouden moeten worden gevestigd? Ten slotte, is hetzelfde lid van oordeel dat, door het oud worden van de bevolking, in de speling van het Dotatiefonds een stoomis zal ontstaan, waardoor de gemakkelijke ramingen van heden in de war zullen worden gestuurd.

II. — De Nationale Kas voor Ouderdoms-, Weduwerrententoeslagen en Weezentoeslagen.

Deze Nationale Kas, opgericht bij Koninklijk besluit n° 432 van 22 Juli 1939, genomen krachtens de wet van 1 Mei 1939, werd in de plaats gesteld van het « Dotatiefonds », opgericht bij artikel 61 van de wet van 15 December 1937 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood.

Luidens de bewoordingen van de wet waarbij dit Dotatiefonds werd tot stand gebracht, had dit laatste de aflossing ten doel — in negen en negentig jaar — van een kapitaal gelijk aan de huidige waarde van de twee derde der vermoedelijke lasten uit hoofde van den ouderdomsrententoeslag, den weduwerrententoeslag en de weezentoeslagen. Daar het — wat betreft de financiering — een verdubbeling zou hebben uitgemaakt van het « Dotatiefonds » voor de oorlogspensioenen, ouderdoms-, weduwerrententoeslagen en weezentoeslagen, werden zijn verbintenissen overgenomen door het nieuw gemengd organisme. Wat de uitbetaling aangaat van de uitgaven te dragen door het verdwenen organisme, deze wordt thans toevertrouwd aan de zelfstandige Nationale Kas behorend onder het Departement van Arbeid en Sociale Voorzorg.

Het statuut van die inrichting wordt geregeld door de bepalingen vervat in artikel 8 van het Koninklijk besluit van 22 Juli 1939, hierna aangehaald :

« Bij het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, wordt een Nationale Kas voor ouderdoms-, weduwerrententoeslagen en weezentoeslagen opgericht.

» Zij geniet rechtspersoonlijkheid. Zij is zelfstandig maar is onderworpen aan de controle van het Rekenhof. Inrichting en werking er van worden geregeld bij Koninklijk besluit.

» De Nationale Kas neemt op zich :

» 1. Voor rekening van het Dotatiefonds voor oorlogspensioenen, ouderdoms- en weduwerrententoeslagen en weezentoeslagen :

» het uitkeeren van de ouderdoms- en weduwerrententoeslagen zoomede van weezentoeslagen;

» 2. Voor rekening van het Fonds voor weduwen en weezen (1) :

(1) Het geldt hier het Weduwen- en Weezenfonds, ingesteld bij de wet van 12 December 1937, betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood (art. 60).

» le paiement des compléments de majoration de rente de veuve et d'allocations d'orphelins.

» La Caisse nationale tient une comptabilité distincte :

» 1. Pour les dépenses relatives au paiement des majorations de rentes de vieillesse ;

» 2. Pour celles résultant du paiement des majorations de rente de veuve et des allocations d'orphelins, et

» 3. Pour celles faites pour le paiement des compléments de majoration de rente de veuve et des compléments d'allocations d'orphelins.

» Les frais inhérents à la gestion et au fonctionnement de la Caisse nationale seront couverts au moyen d'un crédit à charge du budget. »

III. — La Caisse Nationale des Pensions de guerre.

Cette institution a été créée par la loi du 23 janvier 1925. Les dispositions légales qui constituent son statut ont été modifiées par l'arrêté royal du 22 juillet 1939, de manière à les mettre en concordance avec le régime nouveau.

En bref, on peut dire que la Caisse Nationale des Pensions de guerre joue, vis-à-vis des pensions de guerre, un rôle identique à celui joué par la Caisse Nationale des majorations de rentes de vieillesse, de veuve et des allocations d'orphelins, vis-à-vis des pensions de vieillesse. Le Fonds de dotation reçoit les annuités constantes de l'Etat, contracte les emprunts nécessaires auprès de la Caisse Générale d'Epargne et de Retraite et finance ainsi la Caisse des Pensions de Guerre et la Caisse des Pensions de vieillesse.

IV. — La Caisse Autonome.

Voulant donner suite aux conclusions de la première partie du rapport de M. François, Commissaire Royal aux Pensions, le Gouvernement a décidé la création d'une Caisse autonome des Pensions pour les agents de l'Etat.

Il ressort d'un discours de M. le Ministre des Finances à la séance du Sénat du 29 juin 1939 :

1° Que c'est en vertu d'une loi, et non d'un arrêté royal, que sera créée cette Caisse autonome. Le Parlement aura donc l'occasion de se prononcer dès que le projet lui sera soumis ;

2° Que c'est sur le système de la capitalisation que reposera le régime des pensions des agents de l'Etat ;

3° Que suivant les prévisions de M. le Ministre des Finances les études préparatoires nécessaires pourraient être terminées de manière à mettre le nouveau régime en vigueur dans le courant de l'année prochaine ;

4° Qu'en attendant la création et la mise en marche de cette institution, c'est le Fonds d'amortissement qui gère les 1,032 millions de rentes provenant des versements antérieurs, et qui recevra les 35 millions équivalents au prélèvement supplémentaire de 3 p. c. des cinq derniers mois de cette année.

» het uitbetalen van de aanvullende weduwerentoeslagen en weezentoeslagen.

» De Nationale Kas voert een afzonderlijke boekhouding :

» 1. Van de uitbetaalde ouderdomsrententoeslagen

» 2. Van de uitgekeerde aanvullende weduwerentoeslagen en weezentoeslagen ;

» 3. En van de uitgekeerde aanvullende weduwenrententoeslagen en weezentoeslagen.

» De aan beheer en werking van de Nationale Kas verbonden kosten worden door middel van een krediet ten laste van de begroeting gedekt. »

III. — De Nationale Kas voor Oorlogspensioenen.

Deze instelling werd bij de wet van 23 Januari 1925 opgericht. De wettelijke bepalingen die haar statuut uitmaken, werden bij Koninklijk besluit van 22 Juli 1939 gewijzigd, opdat zij overeen zouden stemmen met de nieuwe regeling.

Kortom, mag worden gezegd, dat de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen, ten opzichte van de oorlogspensioenen, denzelfden rol vervult als die van de Nationale Kas voor ouderdoms-, weduwerentoeslagen en weezentoeslagen ten opzichte van de ouderdomspensioenen. Het Dotatiefonds ontvangt de vaste annuïteiten van den Staat, gaat de noodige leeningen aan bij de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas en financiert aldus de Kas voor Oorlogspensioenen en de Kas voor Ouderdomspensioenen.

IV. — De Zelfstandige Kas.

Ten einde gevolg te geven aan de conclusie vervat in het eerste gedeelte van het verslag van den heer François, Koninklijk Commissaris voor de Pensioenen, heeft de Regeering de oprichting beslist van een Zelfstandige Pensioenkas voor het Rijkspersoneel.

Uit een redevoering van den Minister van Financiën, op 29 Juni 1939 uitgesproken in den Senaat, blijkt :

1° dat deze Zelfstandige Kas niet krachtens een Koninklijk besluit, doch bij een wet zal worden opgericht. Het Parlement zal zich dus kunnen uitspreken, zoodra het ontwerp bij hem aanhangig zal worden gemaakt ;

2° dat de pensioenregeling voor het Rijkspersoneel zal worden gesteund op het kapitalisatiestelsel ;

3° dat, naar wordt voorzien door den Minister van Financiën, de noodige voorbereidende studiën zouden kunnen worden voleindigd, derwijze het nieuwe stelsel van toepassing te maken in den loop van volgend jaar ;

4° dat, in afwachting van de oprichting en het in werking stellen van deze instelling, het Delgingsfonds het beheer verzekert van de 1,032 miljoen renten voortkomende van vroegere stortingen, en dat dit laatste de 35 miljoen zal ontvangen, overeenstemmend met de bijkomende afhouding van 3 t. h., tijdens de laatste vijf maanden van dit jaar.

V. — Nombre des pensionnés et montant des pensions.

Les membres de la Commission qui nous avaient prié de leur procurer quelques indications sur le fonctionnement des institutions que nous venons de passer en revue, avaient également formulé le vœu que, chaque année, une situation soit dressée de manière à faire apparaître clairement les recettes, les dépenses et les engagements de ces institutions. En même temps ils demandaient de pouvoir se rendre compte du nombre des pensionnés et du montant des pensions servies.

Le Fonds de dotation est de date trop récente que pour être à même de procurer aujourd'hui les renseignements demandés. Toutefois nous signalons que l'article 7 de l'arrêté royal du 22 juillet 1939 dispose que :

« Chaque fois que le Ministre des Finances l'estime opportun et au moins une fois par période décennale, le Fonds de dotation établit un bilan technique comprenant, d'une part, l'évaluation des annuités restant à payer et, d'autre part, l'évaluation des charges réelles. Si le bilan se clôture par un excédent d'actif, la durée du paiement des annuités sera réduite en conséquence. La durée sera augmentée dans le cas inverse ».

Il nous paraît que M. le Ministre des Finances, usant du droit que lui confère cette disposition légale, répondrait aux vœux des membres de la Commission en invitant le Fonds de dotation à dresser chaque année un bilan technique. Cette mesure nous paraît en tout cas s'indiquer pendant au moins la première période décennale, de manière à permettre une appréciation la plus juste possible des charges futures.

En ce qui concerne le nombre des pensionnés et le montant des pensions servies, vous trouverez, en annexe, un tableau se rapportant à 1938, duquel il ressort que le nombre total des pensionnés s'élève à : 890,566 et que le montant déboursé de ce chef par l'Etat est de : 2 milliards 719,878,468 francs.

Catégories de bénéficiaires	Nombre de bénéficiaires	Montant des pensions
Ouvriers mineurs et assujettis à la loi générale...	438,225	791,179,068
Pensions des victimes civiles et militaires de la guerre...	367,500	956,500,000
Pensions civiles et militaires d'ancienneté (agents de l'Etat de toutes catégories) ...	84,841	972,249,400
Ensemble ...	890,566	2,719,928,468

VI. — Le régime des pensions.

Un membre de la Commission a mis en relief le caractère désordonné du régime des pensions en Belgique :

V. — Aantal gepensioneerden en bedrag van de pensioenen.

De leden van de Commissie die ons verzocht hadden hun enkele inlichtingen te bezorgen over de werkwijze van de vorenbedoelde instellingen, hadden insgelijks den wensch uitgedrukt dat, elk jaar, de toestand zou opgemaakt worden, zoodat men een klaar overzicht had van de ontvangsten, uitgaven en verbintenissen van deze instellingen. Ook vroegen zij in de gelegenheid gesteld te worden om zich rekenschap te geven van het aantal gepensioneerden en van het bedrag van de uitgekeerde pensioenen.

Het Dotatiefonds bestaat nog niet zoo lang om reeds in staat te zijn de gevraagde inlichtingen te bezorgen. Wij wijzen er evenwel op, dat artikel 7 van het Koninklijk besluit van 22 Juli 1939 het volgende bepaalt :

« Telkens als de Minister van Financiën het passend oordeelt, en minstens ééns om de tien jaren, maakt het Dotatiefonds een technische balans op met, eenerzijds, de raming van de nog te betalen annuïteiten en, anderzijds, de raming van de werkelijke lasten. Sluit de balans met een batig saldo, dan wordt de duur van betaling der annuïteiten dienovereenkomstig ingekort. Zooniet wordt hij verlengd. »

Ons schijnt het dat de heer Minister van Financiën, gebruik makend van het recht hem door deze wettelijke bepaling verleend, aan de wenschen van de leden van de Commissie zou voldoen, door het Dotatiefonds te verzoeken elk jaar een technische balans op te maken. Ons schijnt deze maatregel in elk geval aangewezen om, minstens gedurende de eerste tienjarige periode, het meest juiste inzicht te hebben over het bedrag van de toekomstige lasten.

Wat het aantal gepensioneerden en het bedrag van de uitgekeerde pensioenen betreft, geven wij, als bijlage, een tabel over 1938, waaruit blijkt dat het aantal gepensioneerden 890,566 is, en het door den Staat daartoe uitgekeerde bedrag : 2,719,878,468 frank.

Klassen gepensioneerden	Aantal gepensioneerden	Bedrag van de pensioenen
Mijnwerkers en die waarop de algemeene wet van toepassing is	438,225	791,179,068
Pensioenen van de burgerlijke en militaire oorlogsslachtoffers	367,500	956,500,000
Burgerlijke en militaire anciënniteitspensioenen (Rijkspersoneel) ...	84,841	972,249,400
Samen ...	890,566	2,719,928,468

VI. — De pensioenregeling.

Een lid van de Commissie heeft doen uitkomen hoe verward de pensioenregeling is in België.

Tantôt c'est l'employeur qui supporte à lui seul la charge des pensions de vieillesse de son personnel. C'est le cas pour l'Etat.

Tantôt — c'est le cas pour les mineurs, les employés et les ouvriers — la pension est faite de versements de l'Etat, du patron et de l'intéressé.

Selon l'honorable membre, l'Etat devrait être déchargé des contributions qui pèsent ainsi sur lui. La pension devrait être faite par l'intéressé ou par son patron ou par les deux, sans intervention de l'Etat. La charge du patronat ne serait pas nécessairement accrue car, l'intervention de l'Etat étant désormais supprimée, il pourrait en résulter un allègement fiscal.

L'exagération de certaines pensions constitue, selon le même membre, un autre abus. Réserve faite des droits acquis et ne considérant que les recrutements à venir, ne pourrait-on, demande-t-il, supprimer cette anomalie qui assure à maints fonctionnaires, tels les magistrats et les professeurs d'université, une pension supérieure, parce que dégrevée de toute retenue, au maximum des rémunérations de fin de carrière? A 67, 70, 72, 75 ans, les besoins ont singulièrement diminué, les enfants sont établis.

Vainement; dira-t-on, pour les magistrats que l'inamovibilité prévue par la Constitution empêche de fixer leur pension de retraite en dessous du traitement. Le principe de l'inamovibilité n'est pas en relation avec les droits et intérêts du magistrat. Il est basé sur la nécessité de rendre le magistrat indépendant du pouvoir exécutif qui le paie. C'est ainsi qu'après avoir eu des magistrats à vie, le législateur a estimé que la mise à la retraite à un âge déterminé, le même pour tous, classés par catégories, ne violait pas le principe de l'inamovibilité, encore qu'on enlevât aux magistrats le droit de juridiction par leur mise à la retraite. Aussi bien, la pension étant établie sur la moyenne des 5 dernières années, il en découle que, dans le cas d'une promotion précédant de peu d'années l'âge de la pension, le magistrat peut recevoir une retraite inférieure à son dernier traitement.

Il serait grand temps de redresser, toujours pour les nominations à venir, de pareils abus, de baser la pension sur la moyenne des rémunérations de la vie active, de fixer la retraite en dessous du traitement, enfin, dût-on relever les traitements, de faire participer les fonctionnaires et les agents de l'Etat à la constitution de leur propre pension. Le mieux serait même de décharger l'Etat de toute participation dans cette constitution. On rentrerait ainsi dans la logique et dans une saine économie.

Enfin, le même membre a dénoncé ce qu'il appelle une complaisance du législateur, qui créa pour la plupart des pensionnés de vieillesse les « majorations de droit », c'est-à-dire un ajouté consenti sans aucun souci des besoins.

Nu eens, is het de werkgever die den volledigen last van de ouderdomspensioenen van zijn personeel draagt, dit is het geval met den Staat.

Dan weer — het is het geval voor de mijnwerkers, de bedienden en de werklieden —, wordt het pensioen gevormd uit stortingen van den Staat, van den werkgever en van den belanghebbende.

Volgens het achtbaar lid, zou de Staat dienen ontlast te worden van de bijdrage welke aldus op hem rust. Het pensioen zou moeten gevormd worden door den belanghebbende of door zijn werkgever of door beiden, zonder tusschenkomst van den Staat. De last die op de werkgevers drukt zou niet noodzakelijk zwaarder worden, want door de afschaffing van de staatstusschenkomst, zou een fiskale verlichting mogelijk zijn.

De overdrevenheid van zekere pensioenen is, volgens hetzelfde lid, een ander misbruik. Zou men niet kunnen, vraagt dit lid zich af, met inachtneming van de verworven rechten, en slechts voor de toekomstige aanwervingen, deze abnormaliteit afschaffen, waarbij menig ambtenaar, zooals de magistraten en de universiteitsprofessoren, een pensioen trekken dat, wegens het wegvallen van de afhoudingen, hooger is dan het maximum van de wedde op het einde der loopbaan? Op 67, 70, 72, 75 jaar, zijn de noodwendigheden zeer verminderd, de kinderen zijn gevestigd.

Men zou vruchteloos, wat de magistraten betreft, kunnen beweren dat de door de Grondwet voorziene onafzetbaarheid niet toelaat dat men hun rustpensioen lager stelt dan hun wedde. Het beginsel van de onafzetbaarheid heeft geen betrekking met de rechten en belangen van den magistraat. Het is gegrond op de noodzakelijkheid, den magistraat onafhankelijk te maken van de uitvoerende macht welke hem betaalt. Aldus heeft de wetgever, nadat wij eerst magistraten voor het leven hadden, geoordeeld dat de opruststelling op een bepaalden leeftijd, dezelfde voor eenzelfde klasse, geen inbreuk beteekende op het beginsel van de onafzetbaarheid, hoewel men, door de opruststelling van de magistraten, hun het rechtspreken ontnam. En daar nu het bedrag van het pensioen bepaald wordt door het gemiddelde der laatste vijf jaren, volgt daaruit dat, in het geval van een bevordering, welke slechts weinige jaren den pensioenleeftijd voorafgaat, de magistraat een rustgeld kan ontvangen dat lager is dan zijn laatste wedde.

Het wordt tijd dat men, steeds voor de toekomstige benoemingen, dergelijke misbruiken zou uitroeien, — het pensioen op het gemiddelde van de bezoldigingen van de jaren dienst zou steunen, — het rustgeld lager dan de wedde zou stellen, en, ten slotte, de ambtenaren en beampten van den Staat zou doen bijdragen tot de vorming van hun eigen pensioen, ook al zouden daarvoor de wedden dienen verhoogd te worden. Het ware zelfs best dat men den Staat zou ontlasten van elke bijdrage tot deze vorming. Dit ware een logische en economisch gezonde regeling.

Hetzelfde lid heeft, ten slotte, aan de kaak gesteld hetgeen hij heet een toegeeflijkheid van den wetgever, waarbij aan de meeste ouderdomsgepensioneerden « toeslagen van rechtswege » werden toegestaan bij wijze van aanvulling zonder verhouding tot de noodwendigheden.

VII. — Capitalisation et Répartition.

Un membre de la Commission a soulevé à nouveau le problème « Capitalisation » et « Répartition ». Il a fait remarquer combien étaient sérieux les inconvénients qui résultent du système de la capitalisation : les assurés versent à titre de cotisation des francs d'une valeur déterminée, mais, l'âge de la pension arrivé, ils ne reçoivent, sous forme de rente ou de pension, que des francs d'une valeur inférieure. Le système de la répartition évite, selon lui, cet inconvénient.

A cela il fut répondu : 1° qu'en fait les pensions de ceux qui se trouvent dans ce cas ont toujours été majorées dans une proportion suffisante, effaçant ainsi le préjudice provenant d'une dévaluation du franc; 2° que le système de la capitalisation est le seul système scientifique et logique qui assure l'avenir des assurés dans la mesure réelle de l'effort qu'ils ont fait pour garantir leurs vieux jours; 3° que le Gouvernement doit tout faire : « impôts, restrictions, comité de la hache » pour conjurer tout nouveau glissement qui conduit à la dépréciation de la monnaie.

VIII. — Aspects divers.

D'autres aspects du problème des pensions ont encore été soulevés au cours de l'examen de ce budget par la Commission des Finances :

1° Comment se justifie l'application de l'augmentation provenant de la hausse de l'index aux pensions d'invalidité, article 23 ?

Réponse : Le crédit est destiné à payer des pensions d'ancienneté, cumulées avec des pensions d'invalidité. Ces dernières figurent dans le crédit global à 100 p. c. sur la base de 12 tranches de l'ancien index, stabilisées par l'arrêté royal du 8 novembre 1934. Comme le budget de 1940 est établi sur la base de 15 tranches, il faut prévoir le complément de 3 tranches, soit 1,400,000 francs, article 23 — 8.

2° Comment se justifie l'application des augmentations provenant de la hausse de l'index aux pensions des fonctionnaires provinciaux et communaux, alors que les agents de l'Etat ne profitent pas de cet avantage ?

Réponse : L'application des augmentations de la hausse de l'index aux pensions des fonctionnaires provinciaux et communaux était de la compétence provinciale et communale. Toutefois, l'arrêté royal du 27 octobre 1939 qui stabilise au taux de 105 p. c. les traitements et pensions pour les mois de novembre et décembre est d'application

VII. — Kapitaalvorming en omslag.

Door een lid van de Commissie werd opnieuw het vraagstuk betreffende de « Kapitaalvorming » en de « Omslag » te berde gebracht. De aandacht werd aldus gevestigd op de ernstige bezwaren opgeleverd door het kapitalisatiestelsel: de verzekerden storten, bij wijze van bijdrage, francs die een bepaalde waarde vertegenwoordigen, doch, eens den pensioensleeftijd bereikt, ontvangen zij, onder den vorm van rente of pensioen, slechts francs van mindere waarde. Naar zijn oordeel, wordt dit bezwaar voorkomen door den omslag.

Hierop werd geantwoord : 1° dat de pensioenen van degenen die zich in dit geval bevinden, in feite steeds werden verhoogd, in voldoende maat om aldus elk nadeel weg te nemen wegens een muntdevaluatie; 2° dat het kapitalisatie-stelsel het ééinig wetenschappelijk en logisch stelsel is, waardoor de toekomst der verzekerden wordt gewaarborgd in de werkelijke maat van de krachtsinspanning die zij hebben moeten doen ten einde hun ouden dag te vrijwaren; 3° dat de Regeering alles moet aanwenden : « belastingen, beperkingen, comité voor drastische bezuinigingen », ten einde elke nieuwe afgelijding te voorkomen, welke op de waardevermindering der munt uitloopt.

VIII. — Verschillende uitzichten.

Andere uitzichten van het pensioenvraagstuk werden nog in oogenschouw genomen bij de behandeling van deze begrooting door de Commissie voor de Financiën :

1° Hoe wordt de toepassing van de verhooging wegens de stijging van het index-cijfer op de invaliditeitspensioenen verantwoord — art. 23 ?

Antwoord : Het krediet is bestemd voor de uitbetaling van anciënniteitspensioenen, gecumuleerd met invaliditeitspensioenen. Deze laatste komen in het gezamenlijk krediet voor aan 100 t. h., op den grondslag van 12 sneden van het vroeger index-cijfer, gestabiliseerd bij Koninklijk besluit van 8 November 1934. Daar de begrooting voor 1940 werd opgemaakt op grondslag van 15 sneden, dient de aanvulling van 3 sneden voorzien, hetzij 1,400,000 fr., art. 23-8.

2° Hoe wordt de toepassing verantwoord van de verhoogingen wegens de stijging van het index-cijfer op de pensioenen van de provinciale en gemeentelijke ambtenaren, dan wanneer de leden van het Rijkspersoneel dit voordeel niet genieten ?

Antwoord : De toepassing van de verhoogingen wegens de stijging van het index-cijfer op de pensioenen van de provinciale en gemeentelijke ambtenaars behoorde tot de bevoegdheid van provincie en gemeente. Evenwel is het Koninklijk besluit van 27 October 1939, waarbij de wedden en pensioenen voor de maanden November en Decem-

pour les rémunérations et pensions payées par les provinces et les communes, etc. (art. 3). L'arrêté royal du 1er décembre 1939 modifie l'article 3 précité en ce sens qu'il autorise les provinces, communes, etc., à payer pour novembre et décembre les mêmes sommes qu'en octobre si cette liquidation pour le mois d'octobre a été faite sur une base supérieure à 105. Il est à présumer que l'application de ces arrêtés sera prorogée pour tout l'exercice 1940.

3° La retenue supplémentaire de 3 p. c. pour faire face au paiement des pensions de survie ne se justifie pas. Le prélèvement de 6 p. c. produisait déjà des différences, en plus, très appréciables.

Réponse : Il ne faut pas seulement assurer le paiement des pensions, mais aussi constituer des réserves mathématiques. Le régime logique des pensions est la capitalisation, parce que celle-ci assure l'avenir. Si actuellement les charges des pensions de survie sont inférieures au montant des cotisations, c'est que celles-ci sont versées par des agents dont le nombre a augmenté de 50 p. c. depuis la guerre, ce qui entraînera, dans quelques années, un accroissement considérable du montant des pensions.

4° La différence entre le régime des pensions à l'Etat et celui en vigueur à la Société Nationale des Chemins de Fer.

Des membres ont fait observer qu'à leur avis le statut des pensions aux Chemins de Fer devrait être mis en concordance avec le statut des pensions à l'Etat.

IX. — Conclusions.

Le Gouvernement a pris une heureuse initiative en chargeant un Commissaire Royal de l'étude complète du problème des pensions. Dès que ce précieux travail sera terminé, il importerait d'en tirer parti pour mettre plus d'ordre et plus de clarté, plus de justice et de sécurité dans notre système général des pensions de retraite.

Plus d'ordre c'est, selon nous, viser à une certaine unification, non pas par la fusion de toutes les caisses dans une seule et même institution bureaucratique, mais par l'application à toutes les catégories de pensionnés de quelques principes qui valent et qui doivent valoir pour tous, notamment la cotisation personnelle, la contribution de l'employeur et l'encouragement modéré de l'Etat; la participation des intéressés et de leurs employeurs à la gestion de l'organisme assureur ainsi que la chose est déjà réalisée pour les ouvriers mineurs et les employés, etc., etc.

Plus de clarté, c'est-à-dire des règlements plus simples, de manière à permettre aux bénéficiaires de connaître exactement leurs devoirs et leurs droits; moins de pape-

ber op den voet van 105 t. h. worden gestabiliseerd, van toepassing op de bezoldigingen en pensioenen betaald door de provinciën en de gemeenten, enz. (art. 3). Het Koninklijk besluit van 1 December 1939 wijzigt voormeld artikel 3 in dien zin, dat de provinciën, gemeenten, enz., er worden toe gemachtigd, voor November en December, dezelfde sommen als in October uit te keeren, indien de uitbetaling voor de maand October geschiedde op hooger en grondslag dan 105. Vermoedelijk zal de toepassing van deze besluiten worden verlengd voor gansch het dienstjaar 1940.

3° De bijkomende afhouding van 3 t. h. om te voorzien in de betaling van de overlevingsrenten is niet gerechtvaardigd. De afhouding van 6 t. h. gaf reeds aanleiding tot een zeer voelbaar overschot.

Antwoord : Men moet niet slechts de betaling van de pensioenen verzekeren, maar ook wiskundige reserves vormen. Het logisch stelsel voor de pensioenen is dat van de kapitalisatie, dewijl het de toekomst verzekert. Indien op dit oogenblik de lasten van de overlevingsrenten lager zijn dan het bedrag van de bijdragen, dan is het omdat deze gestort worden door beambten waarvan het aantal sedert den oorlog met 50 t. h. gestegen is, wat binnen enkele jaren, een aanzienlijke verhooging van het bedrag van de pensioenen zal meebrengen.

4° Het verschil tusschen de pensioenregeling geldend bij de Staatsdiensten en die van kracht bij de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.

Door sommige leden werd er op gewezen dat, naar hun oordeel, het pensioenstatuut van toepassing bij spoorwegen, in overeenstemming zou dienen gebracht met het pensioenstatuut geldend bij den Staat.

IX. — Conclusie.

De Regeering heeft een gelukkig initiatief genomen, toen zij een Koninklijk Commissaris belastte met de volledige studie van het pensioenvraagstuk. Eens dat dit waardevol werk zal zijn voleindigd, dient het ten nutte gemaakt om meer orde en meer klaarheid, om meer rechtvaardigheid en meer zekerheid te brengen in ons algemeen stelsel betreffende de rustpensioenen.

Door meer orde, beoogen wij een zekere éénmaking, niet door het samenbrengen van al de kassen in een enkele en zelfde bureaucratistische instelling, doch door de toepassing, op alle categorieën gepensioneerden, van enkele beginselen die voor eenieder gelden en moeten gelden, namelijk de persoonlijke bijdrage, de bijdrage van den werkgever en de gematigde tegemoetkoming van wege den Staat; de deelname van de belanghebbenden en van hun werkgevers aan het beheer der verzekeringsinrichting, zooals reeds werd verwezenlijkt voor de mijnarbeiders, de bedienden, enz.

Door meer klaarheid, beduiden wij het invoeren van meer eenvoudige reglementen, derwijze aan de gerechtigden toe te laten kennis te nemen van hun juiste verplicht-

rasseries, de manière à réduire sensiblement les difficultés des petits employeurs.

Plus de justice aussi, car s'il est vrai que l'ensemble de notre régime des pensions est fait de morceaux disparates, il est bien plus vrai encore qu'il donne lieu à des inégalités injustifiables :

Le chômeur qui veut sauvegarder ses droits à la pension est tenu de prélever cinq francs par mois sur ses maigres indemnités de chômage, tandis que certains citoyens jouissant de la stabilité d'emploi ne sont tenus à aucun prélèvement sur leurs traitements tout en recevant, par surcroît, des pensions dont les taux élevés dépassent parfois la valeur des services rendus et dépassent presque toujours les nécessités des bénéficiaires.

L'ouvrier mineur et l'ouvrier soumis à la loi générale ne peuvent plus, dès qu'ils sont pensionnés, se livrer à une occupation lucrative. S'ils continuent à travailler, le premier verra sa pension diminuer sensiblement, et le second sera privé du bénéfice de la majoration de droit. Mais le pensionné des administrations publiques, tout en recevant une pension souvent supérieure à celle des ouvriers, et tout en étant souvent mis à la retraite à un âge moins avancé, peut encore venir déprécier les salaires et les traitements dans les entreprises privées en acceptant des postes et des emplois dans des conditions indignes.

Plus de sécurité, enfin, de manière à faire de nos lois de pensions de véritables lois d'assurances. En dehors d'une période transitoire, comme celle qu'a exigé notre loi générale, il faut qu'il y ait équilibre entre les obligations et les avantages. Mais, d'autre part, il est tout aussi indispensable d'entourer la gestion des caisses de pensions de garanties suffisantes les mettant à l'abri de la spéculation d'où qu'elle vienne. Enfin le Gouvernement doit veiller à la sauvegarde de la valeur de la monnaie parce que, dans le cas qui nous occupe, une dévaluation rompt nécessairement l'équilibre des engagements réciproques de l'assuré et de l'assureur et cause ainsi un préjudice certain aux citoyens modestes, économes et prévoyants.

Le budget a été adopté par 10 voix et 2 abstentions.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
O. BEHOGNE.

Le Président,
F. VAN BELLE.

tingen en rechten; minder papieren, derwijze grootelijks de moeilijkheden te verminderen voor de kleine werkgevers.

Meer rechtvaardigheid ook, want hoewel ons pensioenstelsel, in zijn geheel, uit onsamenvangende stukken bestaat; het is nog veel meer waar dat het aanleiding geeft tot niet te rechtvaardigen ongelijkheden.

De werklooze die zijn rechten op pensioen wil vrijwaren, moet vijf frank per maand nemen op zijn karigen werkloozesteun, terwijl zekere burgers die ambtsstabiliteit genieten, niets hebben af te nemen van hun wedden en bovendien pensioenen trekken, waarvan het hoog bedrag soms de waarde van de bewezen diensten, en bijna altijd de noodwendigheden van den pensioentrekkende overtreft.

De mijnwerker en de arbeider welke aan de algemeene wet onderworpen zijn, mogen, van zodra zij gepensioneerd zijn, geen winstgevende bezigheid meer uitoefenen. Indien zij nog voort werken, zal de eerste zijn pensioen aanzienlijk verminderd zien, en de tweede beroofd worden van het voordeel van den gerechtigden toeslag. Maar, hoewel hij een pensioen trekt dat dikwijls hooger is dan dit van de werklieden, en hoewel hij dikwijls op min gevorderden leeftijd op rust wordt gesteld, mag de gepensioneerde van de openbare besturen nog de loonen en wedden in de private ondernemingen doen dalen, door plaatsen en bedieningen aan onwaardige voorwaarden te aanvaarden.

Meer veiligheid, ten slotte, ten einde van onze pensioenwetten ware verzekeringswetten te maken. Buiten een overgangperiode, zooals deze vereischt door onze algemeene wet, dient een evenwicht te heerschen tusschen verplichtingen en voordeelen. Doch, anderzijds, is het even onontbeerlijk, het beleid van de pensioenkassen met voldoende waarborgen te omringen, waardoor zij buiten het bereik worden gesteld van hetzij welke speculatie. Ten slotte, moet de Regeering zorgen, dat de munt haar waarde blijft behouden daar, in het onderhavig geval, een devaluatie onvermijdelijk het evenwicht verbreekt tusschen de wederzijdsche verbintenissen van verzekerde en verzekeraar, en aldus een werkelijk nadeel berokkent aan bescheiden, spaarzame en vooruitziende burgers.

Deze begrooting werd aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
O. BEHOGNE.

De Voorzitter,
F. VAN BELLE.

ANNEXE

Questions et Réponses.

QUESTION

1° Le budget des pensions renseigne une diminution des dépenses à concurrence de 326 millions. Cette diminution ne provient-elle pas :

a) De ce que les pensions des veuves et orphelins, soit 219 millions en 1939, ne figurent plus au budget des pensions ?

b) De ce que, par le fait de la création du Fonds des Dotations, une partie des pensions, relevant du Ministère du Travail et de la Prévoyance Sociale, sont mises à charge de ce fonds des dotations ?

REPOSE

La réduction très sensible de la charge des pensions, 326,430,910 francs, résulte de différentes causes, dont les principales sont :

1° Le projet de constitution d'une « Caisse autonome des Pensions » qui provoque la disparition des crédits prévus pour la liquidation des pensions de veuves et d'orphelins. Les crédits de cette nature, votés pour 1939, s'élevaient à 207,964,454 francs ;

2° La modification de la législation relative au Fonds de Dotation chargé de la liquidation des dépenses résultant du paiement des majorations gratuites de rentes de vieillesse, etc. ainsi que de celle relative à la Caisse Nationale des Pensions de la Guerre ; ces deux institutions sont fusionnées. L'arrêté royal n° 16 du 22 juillet 1939 a créé un Fonds de Dotation pour les pensions de la guerre, les majorations de rentes de vieillesse et de veuve, etc. Il en résulte : 1° pour l'ancienne « Caisse Nationale des Pensions de la Guerre » une réduction de crédit de 226 millions 100,00 ; 2° pour les « pensions de vieillesse » une augmentation de crédit de 84,400,000 francs, provenant de la diminution du nombre des annuités prévues pour la reconstitution du capital. Une réduction de crédit de 141 millions 700,000 francs découle donc de la législation nouvelle.

Par contre, une augmentation de dépenses provient du fait que le budget escompte la suppression des retenues de 3 et 5 p. c. que subissent les pensions d'ancienneté et de survie.

En outre, les crédits ont été calculés, comme pour les rémunérations du personnel, en supposant que l'index des prix de détail n'atteindra pas le chiffre de 103,5.

BIJLAGE

Vragen en Antwoorden.

VRAAG

1° De begrooting van pensioenen vermeldt een vermindering van uitgaven geraamd op 326 miljoen. Is deze vermindering niet het gevolg van het dubbel feit :

a) dat de weduwen- en weezenpensioenen welke, in 1939, 219 miljoen bedroegen, niet meer voorkomen op de begrooting van pensioenen ;

b) dat, wegens de oprichting van het Dotatiefonds, een gedeelte der pensioenen behoorend onder het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, ten laste wordt gelegd van dit Dotatiefonds ?

ANTWOORD

De aanzienlijke vermindering van den last der pensioenen, zijnde 326,430,910 frank, is het gevolg van verschillende oorzaken, waarvan de voornaamste zijn :

1° Het ontwerp tot oprichting van een « Zelfstandige Pensioenkas », wat de verdwijning voor gevolg heeft van de kredieten voorzien voor de uitbetaling der weduwen- en weezenpensioenen. De kredieten van dien aard, goedgekeurd voor 1939, bedroegen 207,964,454 frank ;

2° De wijziging van de wetgeving betreffende het Dotatiefonds belast met de uitbetaling van de uitgaven wegens de uitkeering der kosteloze ouderdomsrententoeslagen, enz., alsook van die betreffende de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen ; beide instellingen zijn thans versmolten. Bij Koninklijk besluit n° 16 van 22 Juli 1939, werd een Dotatiefonds opgericht voor de oorlogspensioenen, de ouderdoms- en weduwenrententoeslagen, enz. Hieruit volgt : 1° voor de vroegere « Nationale Kas voor Oorlogspensioenen », een kredietvermindering van 226,100,000 fr. ; 2° voor de « Ouderdomspensioenen », een kredietvermindering van 84,400,000 frank, wegens de vermindering van het getal annuïteiten voorzien voor de wedersamenstelling van het kapitaal. Een kredietvermindering van 141,700,000 frank wordt dus opgeleverd door de nieuwe wetgeving.

Daarentegen, is een verhooging van uitgaven het gevolg van het feit, dat op de begrooting de afschaffing wordt voorzien van de afhoudingen 3 en 5 t. h., thans van toepassing op de anciënniteits- en overlevingspensioenen.

Daarenboven, werden de kredieten berekend, zooals voor de bezoldigingen van het personeel, mits te voorzien dat het index-cijfer der kleinhandelsprizen het cijfer 103,5 niet zal bereiken.

QUESTION

2° Comment s'explique que la dotation *constante* pour la constitution des rentes de vieillesse et des rentes de veuve, relevant du Ministère du Travail et de la Prévoyance Sociale, ait été de 303 millions en 1939 et s'élève à 388 millions pour 1940 ?

REPONSE

Le 2° b) de la page 52 de l'exposé général répond à la question posée par l'honorable membre de la Chambre des Représentants.

L'arrêté royal du 22 juillet 1939 prévoit une période de trente-cinq années d'existence pour le Fonds de Dotation au lieu de nonante-neuf années prévues par la loi du 15 décembre 1937. (Voir « Rapport au Roi », n° 16, *Moniteur* du 26 juillet 1939.)

QUESTION

3° Quel serait le montant des pensions visées à l'arrêté royal du 22 juillet 1939 si le Fonds des Dotations, créé par cet arrêté, n'existait pas ?

REPONSE

La charge des majorations de rentes de vieillesse et de veuve et des allocations d'orphelins pour l'exercice 1940 est de 633 millions de francs.

La dotation annuelle qui figure au projet de budget des pensions pour cet exercice est égale au tiers de cette charge.

*
**

En ce qui concerne les pensions de la guerre, un crédit de 802,700,000 francs devrait figurer à l'article 27 du budget des pensions pour 1940, si le Fonds des Dotations n'existait pas.

QUESTION

4° Quel est le nombre des pensionnés pour chacune des catégories de pensions figurant au budget des Pensions ?

REPONSE

Le tableau ci-joint donne la réponse à la question posée.

VRAAG

2° Hoe verklaart men, dat de *vaste* dotatie voor de samenstelling van de ouderdoms- en weduwenrenten-toeslagen, behorend onder het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, 303 miljoen bedroeg, in 1939, en voor 1940 de som bereikt van 388 miljoen ?

ANTWOORD

In 2° b, bladzijde 52, van de Algemeene Toelichting, wordt geantwoord op de vraag gesteld door het achtbaar Lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Bij Koninklijk besluit van 22 Juli 1939, wordt voor het Dotatiefonds een bestaansperiode voorzien van 35 jaar, in stede van 99 jaar voorzien bij de wet van 15 December 1937 (Z. Verslag aan den Koning, n° 16, *Belgisch Staatsblad* van 26 Juli 1939).

VRAAG

Welke zou het bedrag zijn van de pensioenen bedoeld bij het Koninklijk besluit van 22 Juli 1939, indien het bij dit besluit ingesteld Dotatiefonds niet bestond ?

ANTWOORD

De last van de ouderdoms- en weduwenrenten-toeslagen en van de weezentoeslagen bedraagt 633 miljoen frank voor het dienstjaar 1940.

De jaarlijksche dotatie welke op het ontwerp van begrooting van pensioenen voor dit dienstjaar voorkomt, is gelijk aan het derde van dezen last.

*
**

Wat de oorlogspensioenen betreft, zou er, in artikel 27 van de begrooting van pensioenen voor 1940, een krediet van 802,700,000 frank moeten voorkomen, indien het Dotatiefonds niet bestond.

VRAAG

4° Welke is het aantal pensioentrekkenden voor elke categorie pensioenen voorkomende op de begrooting van Pensioenen ?

ANTWOORD

De hierbij gevoegde tabel geeft het antwoord op de gestelde vraag.

BUDGET DES PENSIONS. — BEGROOTING VAN PENSIOENEN.

Nombre des victimes civiles et militaires de la guerre qui bénéficient actuellement d'une pension.

Aantal burgerlijke en militaire oorlogsslachtoffers welke thans een pensioen ontvangen.

Nombre de fonctionnaires de l'Etat, de professeurs et d'instituteurs pensionnés.

Aantal gepensioneerde Staatsambtenaren, professoren en onderwijzers.

Nombre d'ecclésiastiques admis à la pension.

Aantal pensioentrekende leden van den clerus.

Nombre de bénéficiaires de rentes afférentes aux ordres nationaux.

Aantal dragers van nationale eeretekens waaraan een rente is verbonden.

Nombre des pensions militaires anciennes et de pensions militaires en temps de paix.

Aantal oude militaire pensioenen en militaire pensioenen in vreedstijd.

	Nombre Aantal	Montant Bedrag	Nombre total Totaal- cijfer	Montant total Totaal- bedrag
A. Pensions des ouvriers mineurs :				
A. <i>Mijnwerkerspensioenen :</i>				
pour vieillesse... ..	(1) 35,557	119,035,654		
<i>wegens ouderdom.</i>				
pour invalidité... ..	(1) 8,155	7,704,528		
<i>wegens invaliditeit,</i>				
veuves, enfants, orphelins... ..	(1) 26,992	31,438,886		
<i>weduwen, kinderen, weezen.</i>				
			70,704	158,179,068
B. Pensions de vieillesse :				
B. <i>Ouderdomspensioenen :</i>				
1° Majoration de rente de vieillesse			289,000	588,000,000
<i>1° Ouderdomsrententoeslag.</i>				
2° Majoration de rente des veuves et allocations des orphelins			78,521	45,000,000
<i>2° Rententoeslag voor de weduwen en toeslagen voor de kinderen.</i>				
C. Pensions des victimes civiles et militaires de la guerre :			31,200	76,300,000
C. <i>Pensioenen der burgerlijke en militaire oorlogsslachtoffers :</i>				
a) pensions d'invalidité	90,800	442,100,000		
<i>a) invaliditeitspensioenen.</i>				
b) pensions aux veuves	19,300	106,200,000		
<i>b) weduwenpensioenen.</i>				
c) allocations aux ascendants	14,200	33,000,000		
<i>c) toeslagen aan de bloedverwanten in de op- gaande linie.</i>				
d) rentes pour chevrons de front.	212,000	(2) 298,900,000		
<i>d) renten wegens frontstrepen.</i>				
			336,300	880,200,000

(1) Effectifs au 31-12-38, date à laquelle est établie la dernière statistique.

(1) *Getalsterkte op 31-12-38, datum waarop de jongste statistiek werd opgemaakt.*

(2) Déduction faite de 10 %, loi du 23 mars 1932.

(2) *Na aftrek van 10 %, wet van 23 Maart 1932.*

	Nombre Aantal	Montant Bedrag	Nombre total Totaal- cijfer	Montant total Totaal- bedrag
D. Pensions civiles et militaires d'ancienneté :				
D. Burgerlijke en militaire anciënniteitspensioenen :				
1 ^o Fonctionnaires et agents des départements ministériels et de la Cour des Comptes			11,785	233,966,250
1 ^o <i>Ambtenaren en beambten van de ministerieele departementen en van het Rekenhof.</i>				
2 ^o Professeurs et instituteurs communaux			10,818	195,960,450
2 ^o <i>Gemeentelijke leeraars en onderwijzers.</i>				
3 ^o Ecclésiastiques			950	11,607,750
3 ^o <i>Clerus.</i>				
4 ^o Rentes afférentes aux ordres nationaux payées par la dette publique	195	120,000		
4 ^o <i>Renten verbonden aan de nationale ceretceken, door de Rijksschuld betaald.</i>				
payées par la Caisse Nationale des pensions de guerre	18,100	9,900,000		
<i>betaald door de Nationale Kas voor oorlogspensioenen.</i>				
			18,295	10,020,000
5 ^o Pensions Eupen-Malmédy :				
5 ^o <i>Pensioenen Eupen-Malmedy :</i>				
payées par la Dette publique	84	366,450		
<i>betaald door de Rijksschuld.</i>				
payées par le Trésorier des organismes généraux de l'Armée	2	900		
<i>betaald door den Thesaurier van de algemeene organismen van het Leger.</i>				
			86	367,350
6 ^o Pensions militaires anciennes			1,193	9,254,550
6 ^o <i>Oude militaire pensioenen.</i>				
7 ^o Pensions militaires nouvelles accordées pour le temps de paix :				
7 ^o <i>Nieuwe militaire pensioenen verleend voor vreedestijd :</i>				
a) pensions d'invalidité, y compris la pension d'ancienneté qui s'y rattache dans certains cas	3,775	8,576,350		
a) <i>invaliditeitspensioenen, met inbegrip van de anciënniteitspensioenen die in sommige gevallen, er aan zijn verbonden.</i>				
b) pensions aux veuves... ..	813	2,091,100		
b) <i>weduwenspensioenen.</i>				
c) allocations aux ascendants	1,691	1,514,100		
c) <i>toeslagen aan de bloedverwanten in de opgaande linie.</i>				
Pensions provisoires : invalidité et éventuellement ancienneté	848	1,869,900		
<i>Voorloopige pensioenen: invaliditeit en, eventueel, anciënniteit.</i>				
			7,127	14,051,450
8 ^o Premiers termes des pensions ci-dessus				
8 ^o <i>Eerste termijnen van de bovenstaande pensioenen.</i>				

	Nombre Aantal	Montant Bedrag	Nombre total Totaal- cijfer	Montant total Totaal- bedrag
9° Pensions militaires d'ancienneté payées par la Caisse Nationale des pensions de guerre. 9° Militaire anciënniteitspensioenen betaald door de Nationale Kas voor oorlogspensioenen.			16,200	274,050,000
10° Rentes viagères allouées par le tribunal arbitral mixte germano-belge			6	4,000
10° Lijfrenten toegekend door het Duitsch-Belgisch gemengd scheidsgerecht.				
11° Pensions aux veuves et orphelins: personnel civil	14,375	168,499,800		
11° Pensioenen aan de weduwen en weezen: Burgerlijk personeel. militaires	3,971	46,292,400		
Militairen.				
			18,346	214,792,200
12° Subside à la Caisse des ouvriers des P. T. T. 12° Toelage aan de Werkliedenkas van P. T. T.			—	3,473,520
13° Secours alloués à défaut de pension			—	3,586,870
13° Hulp gelden toegekend bij gebreke van pensioen.				
14° Honoraires, frais et indemnités			—	905,000
14° Honoraria, kosten en vergoedingen.				
15° Parts de pensions des fonctionnaires et employés des établissements publics autonomes et des régies instituées par l'Etat			35	210,000
15° Aandeel in het pensioen van de ambtenaren en bedienden van de zelfstandige openbare inrichtingen en van de door den Staat opgerichte regieën.				